

[Hanne Budtz.]

af hvilken der skal udredes filmsfondsafgift. Det har i øvrigt glædet mig at bemærke den højtærede finansministers udtalelse i fremsættelsen om, at der skal nedsættes et udvalg, der skal foretage en almindelig gennemgang af problemerne i forbindelse med forlystelsesaftiften, herunder de specielle spørgsmål, som filmsbranchens medlemmer har rejst.

Baunsgaard: Jeg kan på det radikale venstres vegne anbefale det foreliggende lovforslag, og jeg kan gøre det med delvis samme begrundelse som den højtærede finansminister: at bl. a. konkurrencen fra fjernsynet vitterligt har bragt biografer i vanskeligheder, ikke mindst mindre biografer. Jeg kunne have lyst til at gøre den tilføjelse, som yderligere skulle tjene til berettigelse af forslaget, at det gælder ganske specielt biografer, som føler en forpligtelse til med passende mellemrum at bringe ledige film. Derfor synes jeg, det er særdeles velbegrunder, at man her rækker biograf-ejerne en hjælpende hånd, og jeg tilsiger derfor en hurtig og velvillig behandling i udvalget.

Niels Andersen: Jeg kan på retsforbundets vegne tilslutte mig det foreliggende lovforslag.

Alfred Jensen: På kommunisternes vegne kan jeg anbefale lovforslaget til vedtagelse.

Finansministeren (Kampmann): Det er jo godt, at der er lidt forskel i behandlingen af de forskellige lovforslag. Jeg takker for den almindelige tilslutning til det foreliggende forslag. Som der er gjort opmærksom på bl. a. i fremsættelsen, er der opstået nye og store problemer for biograf-ejerne; det ærede medlem fru Hanne Budtz var inde derpå, og det var, som om det ærede medlem antydede, at det var statskassens eller beskatningens skyld. Det er det dog ikke. Forholdet er simpelt hen det, at folks forbrugsvaner er ved at blive lagt om, og når det sker, følger statskassen med. Vi lemper afgiften dér, hvor der ikke bruges så meget; til gengæld holder vi os til de områder, hvor forbruget går hen. Det har det ærede medlem måske også lagt

mærke til. Jeg tror, at vi på lidt længere sigt helt må ændre denne lovgivning. Om det skal ende med, at forlystelsesaftiften falder væk, ved jeg ikke; det er jo en længere udvikling, vi er inde i, men med den form, den har nu, kan man ikke fortsætte. Det er derfor, jeg vil nedsætte et udvalg, der kan tage spørgsmålene op og undersøge, hvordan den nye form skal se ud, herunder bl. a. også det særdeles vigtige spørgsmål om, hvordan den tilskudsordning til de danske producenter, vi har, skal være i fremtiden. Det er en tilskudsordning, som forudsætter en ret høj beskatning; hvis denne beskatning forsvinder, hvad skal man så gøre? Det skal udvalget også drøfte.

Jeg er også opmærksom på udlejernes problemer. Jeg har nærmest været tilbøjelig til at mene, at løsningen heraf kunne vente, til den endelige ordning fastlægges, men det kan vi tale om i udvalget.

Fra justitsministeren kommer der inden længe et forslag om en ændring af afgiften til filmsfonden, hvori bl. a. bundgrænsen for den indtægt, af hvilken der skal udredes afgift, sættes i vejret.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Edel Saunte: Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til et udvalg på 17 medlemmer.

Uden forhandling eller afstemning vedtoges dette forslag.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af loven om oprettelse af „Statens almindelige Videnskabsfond.“.

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 2985, fremsættelsen i tidenden sp. 3216).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Kolbjørn: I maj 1958 tiltrådte folketinget enstemmigt et forslag fra den højtærede undervisningsminister om at forhøje „Statens almindelige Videnskabsfond“s årlige

[Kolbjørn.]

rådighedssum fra 2 mill. kr. til 2,5 mill. kr. Den siden da stedfundne udvikling har vist, at der var behov for øgede midler, såfremt de forskningsopgaver, hvis løsning fondens faglige kommissioner finder ønskelig, skal kunne tages op. Det fremgår både af de oplysninger, der ledsager den højtærede undervisningsministers forslag om fra næste finansår at sætte beløbet op til 3,5 mill. kr. årlig, og af videnskabsfondens årlige redegørelser for de indkomne ansøgninger og for, i hvilken udstrækning disse er imødekommet. Socialdemokratiet har ved en række love og bevillinger anerkendt nødvendigheden af, at Danmark videnskabeligt ikke sakker bagud i den udvikling, som skrider så hastigt frem i en række lande. At holde igen her er næppe nogen besparelse, men på længere sigt dårlig økonomi. Dette er indlysende, når det gælder tekniske områder, hvor ny erkendelse og mere praktiske hjælpemidler kan føre til billigere produktion, men anerkendelsen heraf bør ikke føre til forsømmelse af grundforskningen og de humanistiske videnskaber.

Ud fra disse synspunkter kan jeg på mit partis vegne anbefale det foreliggende lovforslag.

Martin: På venstres vegne kan jeg anbefale det foreliggende lovforslag. Der er ikke andet at drøfte her end et tal, og da det høje ting øjensynlig har hørt nok om tal i eftermiddag, skal jeg afholde mig fra at komme ind på nogen diskussion.

Det kan selvfølgelig nok vække lidt bange forventninger, at rådighedsbeløbet, som i 6 år holdt sig i ro på 2 mill. kr., for 2 år siden blev forhøjet med $\frac{1}{2}$ mill. kr. og nu foreslås forhøjet med en hel million kr. Hvis det bliver sådan ved, kan det virke en lille smule foruroligende; men når man tager i betragtning, at opgaverne er vokset stærkt og omkostningerne steget, og at loven er gennemført under en meget sparsommelig regering, er der vel ikke meget at sige til, at beløbet er vokset med 75 pct. i løbet

af 8 år. På den anden side skal jeg afholde mig fra at brænde et festfyrværkeri af i den anledning. Jeg skal derfor nøjes med at anbefale lovforslaget.

Ole Bjørn Kraft: Da vi sidste gang behandlede et lovforslag om forhøjelse af rådighedssummen for „Statens almindelige Videnskabsfond“, var professor Hvidberg mit partis ordfører. Jeg vil gerne sige, at ikke blot mit parti, men jeg tror tinget, savner professor Hvidberg; særlig når en sag, som havde hans hjerte, var til behandling, ydede han en indsats, som vi alle var taknemlige for, og den sag, vi i dag drøfter, havde hans hjerte i meget høj grad. Han var blandt initiativtagerne til stiftelsen af videnskabsfondens; sammen med professor Niels Bohr, professor Johs. Pedersen og universitetets daværende rektor tilrettelagde han fondens oprettelse. Det var ham en meget stor glæde som undervisningsminister i 1952 at kunne føre denne lov ud i livet.

Formålet med loven er, at Danmark ikke skal lades tilbage i den videnskabelige forskning, hvor vi på så mange fronter indtager en smuk stilling, på enkelte vel endogså en ret førende stilling. Støtten til videnskaben er ikke blot til gavn for videnskaben selv og for den videnskabelige forskning alene, den har hele samfundslivets trivsel som mål. At fremme grundvidenskaberne og deres anvendelse er et led i bestræbelserne for landets trivsel. Det er ikke et citat, jeg her har brugt, men indholdet af en skrivelse, som, da denne lov blev til, blev sendt fra Videnskabernes Selskab.

Fonden har i høj grad virket efter sit formål og ikke bare ydet støtte til udførelsen af nye forskningsprojekter, hvad der naturligvis er meget vigtigt, men det arbejde, der er udført med støtte fra fonden, har også givet betydelige økonomiske resultater for samfundet som helhed.

Man kan vel med rette sige, at dansk videnskab i dag befinder sig i en ekspan-

[Ole Bjørn Kraft.]

sionsperiode, hvor nye områder bliver draget ind under forskningen og nye institutioner bliver oprettet. Arbejdet er vokset meget stærkt. Den højtærede undervisningsminister har i sin fremsættelse redegjort for denne side af sagen og understreget, hvorfor de midler, som hidtil har været til rådighed, ikke er tilstrækkelige i den udviklingsperiode, vi befinder os i. Ministeren har bl. a. med rette peget på, at de nye institutioner ofte kræver et meget kostbart apparatur. Dertil kommer hele den almindelige pris- og lønstigning.

Jeg kan derfor på mit partis vegne og i erindring om professor Hvidbergs indsats give lovforslaget en anbefaling.

Helge Larsen: Jeg kan ganske slutte mig til de bemærkninger, der er gjort af ærede foregående ordførere, og anbefale lovforslaget til gennemførelse.

Gøting: Jeg kan på mit partis vegne give tilslutning til den foreslåede forhøjelse af rådighedsbeløbet for „Statens almindelige Videnskabsfond“, selv om det går lidt tit på. Vi må vel erkende, at videnskabens ekspansion øver et stærkt pres på fondsmidlerne. Spørgsmålet er så, hvad der er årsag, og hvad der er virkning. Principielt ville det være heldigt, om de virksomheder, der høster fordelene af videnskabens resultater, også var med til at betale til fonden. Det er de naturligtvis i dag — det ved jeg godt — ad skattevejen, men det er en omvej, jeg ikke kan lide, den gør det ikke billigere for nogen. Jeg tror imidlertid ikke, tiden netop nu er inde til principændringer, og kan som sagt give tilslutning til lovforslaget.

Petra Petersen: Da lovforslaget om denne videnskabsfond var til behandling i 1958, støttede den kommunistiske gruppe det, og vi vil også gerne støtte det denne gang.

Om beløbet så er stort nok, kan det være noget vanskeligt at vide. Jeg synes, ministerens fremsættelse sagde til os, at det ikke var nok, idet ministeren pegede på lønstigningen, som vel ikke betyder så meget endda, men også på, at man i stedet for at kunne spare op inden for de enkelte

kommissioner har måttet gøre indhug i de midler, der endnu ikke var bevilget. Det viser, at midlerne i alle tilfælde har været meget små. Om den sidste million så kan klare det, vil tiden vise, men vi skal gerne støtte lovforslaget. Vi kan ikke være tjent med, at vore videnskabsmænd søger til andre lande, fordi vi herhjemme giver for lidt til forskningen.

Undervisningsministeren (Jørgen Jørgensen): Jeg takker alle ordførerne for den meget velvillige indstilling, der er kommet til udtryk. Det glædede mig navnlig, at alle ordførerne udtrykte forståelse for det arbejde, der udføres med støtte af fonden. Jeg tror, det er rigtigt, at vi i Danmark følger meget ordentligt med i den udvikling, som i vor tid er foregået i et meget hastigt tempo. Jeg tror også, vi skal sørge for at yde den støtte til vore videnskabsmænd, vore forskere, som er nødvendig for, at Danmark kan hævde sig i den udvikling, som foregår, således at vi gennem det arbejde, der udføres, kan bidrage til at støtte det danske samfund som helhed.

Det ser altså ud til, at man fra alle sider erkender nødvendigheden af, at vi stiller flere penge til rådighed for videnskabsfonden, end det tidligere er sket, og det takker jeg for.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Kolbjørn: Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til et udvalg på 17 medlemmer.

Uden forhandling eller afstemning vedtoges dette forslag.

Den sidste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring i lov om ungdommens uddannelsesfunds forvaltning og virksomhed.

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 2989, fremsættelsen i tidenden sp. 3218).

Lovforslaget sattes til forhandling.